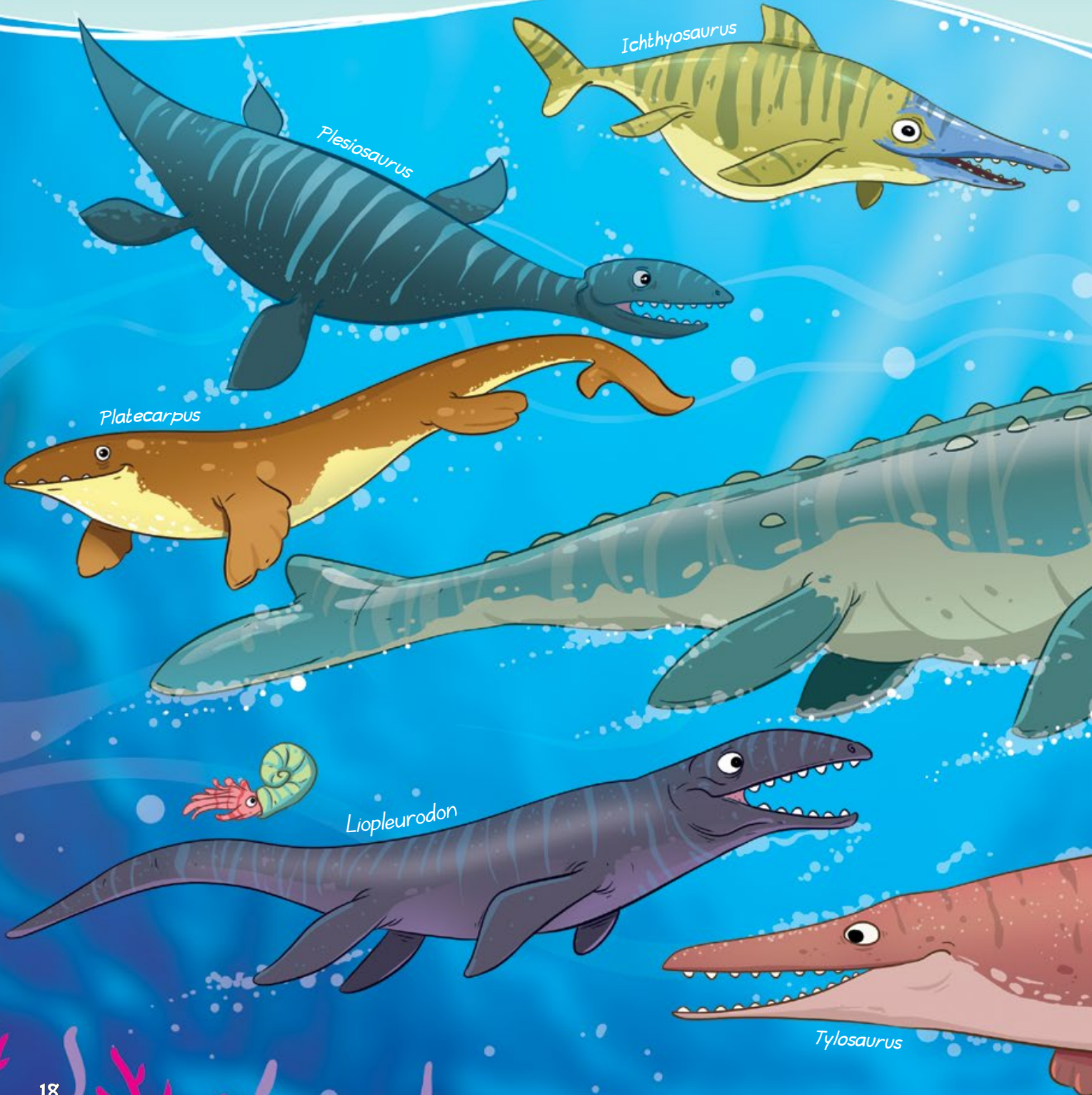

TARİH ÖNCESİNDE YAŞ

Bugün denizde yaşayan hayvanları düşündüğümüzde aklımıza balina, ahtapot, köpek balığı gibi canlılar geliyor. Oysa milyonlarca yıl önce denizler çok daha farklı hayvanlara ev sahipliği yapıyordu. Karada *T. rex* ve *Triceratops* gibi dinazorlar dolaşırken denizlerde dev yırtıcılar yüzüyordu. İşte bu sayfalarda gördükleriniz de su altında yaşayan canlılardan bazıları!

AMİŞ SU ALTI DEVLERİ

Londra Doğa Tarihi Müzesinde sergilenen *Plesiosaurus* fosili

Bu dev deniz canlıları dinazorlarla aynı zaman diliminde yaşamış deniz sürüngenleriydi. Fosilleri, bu canlıların solungaçlarının olmadığını ve akciğerleriyle nefes alan hayvanlara özgü kemik yapılarının bulunduğunu gösteriyor. Yani balık gibi yüzseler bile nefes almak için su yüzeyine çıkmaları gerekiyordu.

Geçmişin su altı devlerinden bazısı çok hızlıydı, bazısı devasa dişlere sahipti, bazısıysa uzun boyunluydu. Haydi gelin, bu gizemli canlılardan birkaçını yakından tanıyalım!

Adı: *Plesiosaurus*

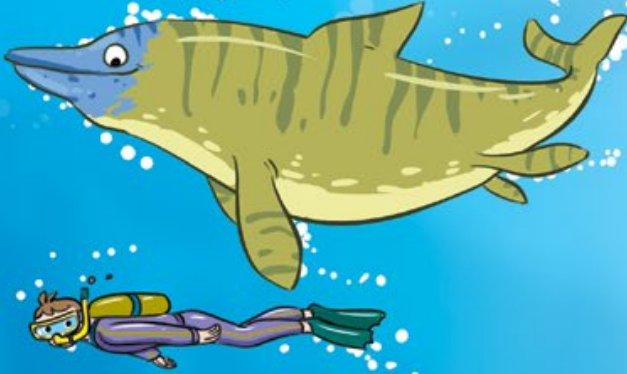
Okunuşu: Pilisiyozorus

Uzunluğu: 3-4 metre

Yaşadığı dönem: 215-175 milyon yıl önce

Beslenme: Küçük deniz canlıları ve ammonitler

Uzun boynu ve küçük başıyla en kolay tanınan deniz sürüngenlerinden biriydi. Dört güçlü yüzgeci sayesinde suda ustalıkla hareket edebildiği, esnek ve uzun boynunu kıvrak şekilde kullanarak avlandığı düşünülüyor.

Adı: *Ichthyosaurus*

Okunuşu: İktiyozoruz

Uzunluğu: 2-4 metre

Yaşadığı dönem: 250-90 milyon yıl önce

Beslenme: Küçük ve kabuklu deniz canlıları
Görünüşüyle yunusları andırıyordu. Avını yakalamak için sivri dişlerini kullanıyordu. Fosillerinde bulunan büyük göz çukurları nedeniyle derin ve karanlık sularda bile iyi görebildiği tahmin ediliyor. Hızlı bir yüzücü olan canlının saatte 40 kilometre sürata ulaşabildiği düşünülüyor.

Adı: *Mosasaurus*

Okunuşu: Mozazorus

Uzunluğu: 12-18 metre

Yaşadığı dönem: 98-66 milyon yıl önce

Beslenme: Balıklar, ammonitler, deniz kaplumbağaları ve diğer deniz sürüngenleri

Uzun gövdesi ve güçlü kuyruğu sayesinde suda hızla ilerleyebiliyordu. 1,2 metreye kadar ulaşabilen, çok geniş açılabilen güçlü çenesi ve keskin dişleriyle denizlerin en büyük avcılarında biriydi. Çene yapısı nedeniyle büyük avlarını bile bütün olarak yutabildiği düşünülüyor.

Adı: *Liopleurodon*

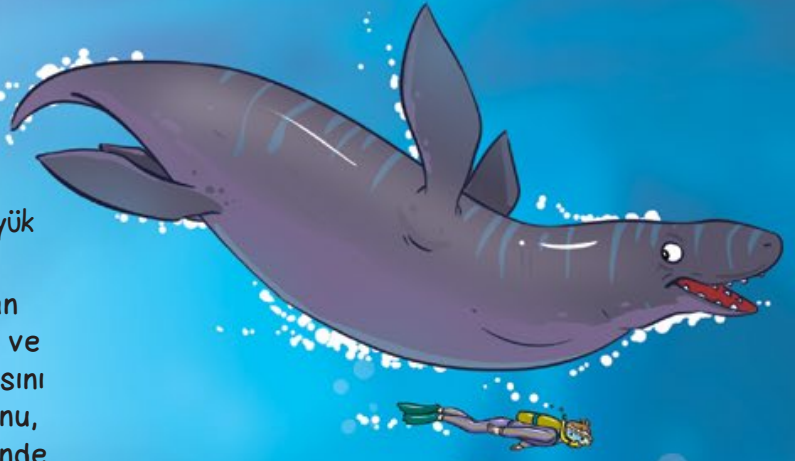
Okunuşu: Liyoplurodon

Uzunluğu: 4-25 metre

Yaşadığı dönem: 160-155 milyon yıl önce

Beslenme: Deniz sürüngenleri ile diğer büyük deniz canlılarından bazıları

Yaşadığı denizlerin en güçlü yırtıcılarından biri olarak kabul ediliyor. Kaygan balıkları ve diğer deniz sürüngenlerini kolayca tutmasını sağlayan keskin dişlere sahipti. Kısa boynu, büyük kafası ve çok güçlü çenesi sayesinde iri avları bile kolayca yakalayabildiği düşünülüyor.

Adı: *Tylosaurus*

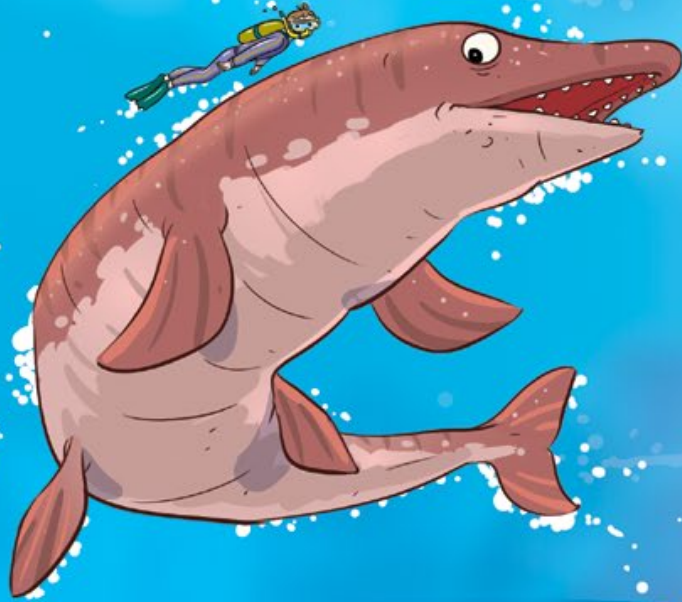
Okunuşu: Taylozorus

Uzunluğu: 10-14 metre

Yaşadığı dönem: Yaklaşık 92 milyon yıl önce

Beslenme: Balıklar, deniz kuşları ve deniz sürüngenleri

En belirgin özelliği, burnunun ucundaki sert ve kemikli çıkıntıydı. Fosil bilimciler bu yapıyı avına çarpmak, sersemletmek ya da rakiplerini itmek için kullanmış olabileceğini düşünüyor. Keskin dişleriyse pek çok canlıyı avlayabildiğini gösteriyor. Güçlü kuyruğu sayesinde suda yüksek hızlara ulaşabildiği ve ani saldırılar gerçekleştirebildiği tahmin ediliyor.

Adı: *Elasmosaurus*

Okunuşu: Elasmozorus

Uzunluğu: 13-14 metre

Yaşadığı dönem: 80-66 milyon yıl önce

Beslenme: Balıklar ve küçük deniz canlılarından bazıları

Devasa uzunluktaki boynu ve kürek gibi güçlü yüzgeçleriyle tanınan bir deniz sürüngeniydi. Boynunda çok sayıda omur bulunması ona olağanüstü esneklik kazandırıyor. Küçük başı ve uzun boynu sayesinde fark ettirmeden avlarına yaklaştığı ve onları yakaladığı düşünülüyor.

